

Vergaderjaar 2020–2021

27 830

Materieelprojecten

Nr. 320

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 november 2020

Met deze brief informeer ik uw Kamer over de resultaten van de verweringsvoorbereiding (D-fase) van het project Midlife Update (MLU) Infanteriegevechtsvoertuig CV9035NL (hierna kortheidshalve CV90). Dit project betreft het moderniseren van 122 CV90 voertuigen om daarmee te kunnen blijven beschikken over operationeel relevante, onderhoudbare en toekomstbestendige infanteriegevechtsvoertuigen. Daarmee past de MLU bij de eigenschappen «technologisch hoogwaardig» en «informatiegestuurd optreden» zoals genoemd in de Defensievisie 2035 (Kamerstuk 34 919, nr. 71). Over de behoefte aan een MLU, die deel uitmaakt van het investeringsprogramma van de Defensienota 2018 (Kamerstuk 34 919, nr. 1), bent u geïnformeerd met de A-brief van 1 mei 2018 (Kamerstuk 27 830, nr. 262).

De levensduur van de CV90 is vastgesteld op 30 jaar waarvan het einde in 2039 wordt bereikt. Om het wapensysteem technisch inzetbaar te houden tot aan het einde van de levensduur en de operationele relevantie te waarborgen binnen de huidige veiligheidscontext, is in de komende jaren een MLU benodigd. Daarnaast blijven met de MLU de instandhoudingskosten van de CV90 beheersbaar.

Een operationeel relevant en toekomstbestendig infanteriegevechtsvoertuig

De veiligheidscontext is in de afgelopen jaren veranderd en potentiële tegenstanders zijn aanzienlijk capabeler geworden. Slagkracht gericht op escalatiedominantie is van belang om deze tegenstanders af te schrikken, ons tegen hen te kunnen verdedigen, hen met (grotere) precisie te bestrijden en zelf overwicht te kunnen behouden in een onverhoopt conflict met een hoge geweldsintensiteit. Meer dan in de afgelopen jaren het geval was, is de noodzaak gegroeid om hoog in het geweldsspectrum te kunnen optreden tegen een tegenstander van gelijkwaardig niveau. Daarom is het doel van de MLU de CV90 operationeel relevant te houden, gereed te maken voor informatie gestuurd optreden en technisch

inzetbaar te laten blijven tijdens de resterende levensduur. De werkzaamheden omvatten een breed spectrum aan maatregelen voor de verbetering van de functionaliteiten bescherming, vuurkracht, mobiliteit, waarneming, commandovoering, instandhouding en simulatie en training.

Resultaat verwervingsvoorbereiding

Ten tijde van het versturen van de A-brief was al duidelijk dat de aanpassingen zoals in deze MLU vereist alleen door de oorspronkelijke fabrikant, BAE Systems Hägglunds (BSH), konden worden uitgevoerd. Derhalve wordt de MLU single source aanbesteed bij BSH. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de Aanbestedingswet op Defensie- en Veiligheidsgebied, waarbij de onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking (artikel 2.23) wordt toegepast. In de loop van de verwervingsvoorbereiding van de MLU is het project Verwerving Chemische Energie (CE) pakketten Infanteriegevechtsvoertuig (het actief beschermingssysteem) om doelmatigheidsredenen samengevoegd met de MLU (Kamerstuk 27 830, nrs. 104 en 292). Tijdens de uitvoering van de MLU wordt de integratie van de 90 CE-pakketten meegenomen. Deze wijze van uitvoering draagt daarnaast bij aan de beperking van de risico's voor een succesvolle integratie.

Als eerste stap in de verwervingsvoorbereiding is in samenwerking met de leverancier een Project Definitie Studie uitgevoerd om te komen tot een haalbaar Programma van Eisen, een concept ontwerp met een technische specificatie en een projectuitvoeringsplan. De resultaten van deze studie vormden de uitgangspunten voor de MLU CV90 offerte. Tevens is gebruik gemaakt van ervaringen met de MLU van de BV206 voertuigen en zijn ervaringen van partnerlanden benut. Uiteindelijk bleek de ontwerp en integratiefase, inclusief de testperiode, twee jaar meer tijd te vragen dan voorzien teneinde de technische risico's te kunnen minimaliseren. Door vier prototype voertuigen te bouwen kunnen meerdere testen parallel plaatsvinden in plaats van de testen na elkaar met slechts één prototypevoertuig uit te voeren. Hierdoor wordt de doorlooptijd van de testperiode met een half jaar gereduceerd. Na afloop van de testen worden de vier voertuigen waar nodig aangepast en op hetzelfde niveau gebracht als de andere voertuigen die uit de serieproductie komen. Door de productie te versnellen wordt in de periode van de serieproductie anderhalf jaar doorlooptijd gewonnen. Het laatste voertuig kan daardoor nog steeds volgens plan in 2026 worden geleverd.

Scope van de MLU

Na ontvangst van de offerte bleek deze hoger dan het budget en was het noodzakelijk de projectopdracht te herijken. Daarbij is de leveringsomvang bijgesteld, zowel kwantitatief als kwalitatief. Kwantitatief is de opdracht bijgesteld door het aantal voertuigen te reduceren van 141 naar 122 stuks en door het aantal rijles-voertuigen te reduceren van acht naar zes. De benodigde opleidingen en operationele inzet kan met deze aantallen worden gerealiseerd. De resterende 19 voertuigen worden gebruikt als reserve en bron van reservedelen. Kwalitatief is onder andere afgezien van mogelijkheden voor additionele camouflagesystemen voor de CV90 voertuigen en mogelijkheden voor een grotere accu-capaciteit. Daarentegen is meer geïnvesteerd in de cyberveiligheid en de integratie van de voertuiggebonden informatietechnologie. Voornamelijk om deze reden is het investeringsbudget verhoogd. Zie hiervoor tevens de paragraaf financiële aspecten. Verder waren in het oorspronkelijke plan voor 90 van de voertuigen actieve beschermingssystemen voorzien. Dit is ongewijzigd gebleven.

De MLU CV90 zal met de beoogde maatregelen van de MLU (zie sub paragraaf verbetering van de functionaliteiten) vooral de toren, de draaibare gevechtskoepel bovenop het voertuig, beïnvloeden. De nieuwe toren wordt uitgerust met extra systemen, waarbij tegelijkertijd veiligheid, ergonomie, belading en bescherming worden geoptimaliseerd. Het chassis blijft in belangrijke mate ongewijzigd, maar in een parallel project wordt de CV90 wel voorzien van lichtere en beter dempende rupsbanden. De MLU voorziet wel in een renovatie van het chassis, maar slechts in beperkte mate in een upgrade naar het hedendaags beleid en wet- en regelgeving. Voor het onderstel blijft het beleid en de wet en regelgeving uit 2004 van toepassing. Dit betekent dat de MLU een beperkt positief effect heeft op arbo& milieu aspecten en de cyberbescherming van het chassis.

Verbetering van de functionaliteiten

De verbetering van de functionaliteiten bescherming, vuurkracht, mobiliteit, waarneming, commandovoering, instandhouding en training komen in deze paragraaf achtereenvolgens kort aan bod. De MLU vergroot de bescherming door verbetering van de bepantsering en door het aanbrengen van een actief beschermingssysteem dat inkomende projectielen kan detecteren en verstoren. De MLU verbetert tevens de vuurkracht van de CV90 door een drietal maatregelen. Ten eerste door het aanbrengen van een lanceerinstallatie voor anti-tank raketten. Dit vergroot de schootsafstand en verhoogt de effectiviteit. Ten tweede door het uitbreiden en verbeteren van de waarnemingsmiddelen. Ten derde door het vergroten van de hoeveelheid mee te nemen munitie. Omdat de chauffeur van het voertuig de beschikking krijgt over een in het voertuig geïntegreerde warmtebeeldkijker wordt de mobiliteit bij slecht zicht verhoogd. De behoefte aan verbeterde demping wordt zoveel mogelijk ingevuld door het gebruik van rubberen rupsbanden die separaat worden aangebracht. De MLU verhoogt ook de mogelijkheden voor commandovoering door verbetering van de detectie- en identificatiemogelijkheden, door verbeterde situational awareness voor alle inzittenden, door het aanleggen van een toekomstbestendige basisarchitectuur voor de voertuiggebonden IT (conform de NAVO-standaard) en het verbeteren van de informatiestroom van en naar het Battlefield Management System. Door renovatie van de subsystemen die niet worden vervangen in de MLU wordt bereikt dat de inzetbaarheid ook in het tweede deel van de levensduur zoveel mogelijk op peil blijft en dat de instandhoudingskosten beheersbaar blijven. In samenhang met de MLU CV90 zorgt defensie voor het aanpassen van diverse aan de CV90 verbonden simulatoren en trainingsmiddelen en voor het omscholen van de CV90-bemanningen. Door de MLU neemt het aantal lanceerinstallaties voor anti-tank raketten toe. Gelijktijdig met de MLU verhoogt Defensie daarom ook de voorraad anti-tank raketten om te voldoen aan de normen voor de inzetbaarheidsdoelstellingen.

Cyberveiligheid

Gezien de veranderende dreiging en ontwikkelingen op het cyberdomein is er voor de MLU een kwetsbaarheidsanalyse uitgevoerd. De geïdentificeerde risico's zijn gekwalificeerd op basis van operationele impact. Teneinde deze te mitigeren zijn in het ontwerp voor de MLU technische maatregelen genomen voor de nieuwe subsystemen en de bestaande voertuiggebonden IT. Ook voor voertuigdelen die tijdens de MLU niet worden vernieuwd worden de grootste risico's gemitigeerd.

Overige aspecten

Industriële participatie

Tussen BSH en het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) zijn afspraken gemaakt omtrent de invulling van de Industriële Participatie. Dit heeft ertoe geleid dat BSH de serieproductie van de MLU uitvoert bij de Nederlandse firma Van Halteren Metaal. Deze is reeds betrokken bij de huidige onderhoudscontracten voor de CV90.

Internationale samenwerking

Er wordt informatie uitgewisseld met de landen die de CV90 gebruiken, waaronder de ervaringen van Noorwegen dat eerder al een MLU CV90 heeft uitgevoerd. Daarnaast wordt met Zweden samengewerkt in de uitvoering van dit project door het beschikbaar stellen van de Zweedse schietterreinen en testfaciliteiten.

Duurzaamheid

Omdat tijdens een MLU het basisvoertuig grotendeels behouden blijft, zijn de mogelijkheden voor verduurzaming beperkt. Omdat het brandstofverbruik voornamelijk bepaald wordt door het voertuiggewicht is binnen de mogelijkheden van het bestaande systeem met succes gestreefd naar gewichtsbeparing. De MLU introduceert echter ook aanvullende subsystemen binnen het CV90 voertuig, die weer tot een gewichtstoename leiden. Het netto effect is daarom dat het energieverbruik grotendeels gelijk blijft, terwijl het aantal subsystemen van het voertuig stijgt.

Projectrisico's

Voor het project is een risicobeoordeling gemaakt waarbij de integratie, engineering van hardware en software, als belangrijk risico is geïdentificeerd. Hierop zijn beheersmaatregelen getroffen. Om restrisico's af te dekken en om onder andere kosten te dekken van wijzigingen en vertragingen in de levering is binnen het projectbudget een risicoreservering opgenomen. Voor de omvang van deze reservering is gekeken naar de kosten voor verstoringen en wijzigingen bij voorgaande projecten. Productwijzigingen tijdens de uitvoering van een project zijn soms noodzakelijk om een operationeel relevant product op te leveren aan het einde van een project. Omdat hierover nog onderhandeld zal worden is de risicoreservering opgenomen in de gelijktijdig met deze brief aangeboden vertrouwelijke bijlage¹.

Het contract wordt afgesloten in Zweedse kronen en is valutagevoelig. Gelet op de omvang van dit project, zijn de afspraken omtrent valutarisico's op de Defensiebegroting (Kamerstuk 35 300 X, nr. 84) op dit project van toepassing en worden nog verder uitgewerkt voor dit project.

Financiële aspecten

Investering

Het projectbudget voor de MLU CV90 bestaat uit een bedrag voor investeringen, namelijk € 662,3 miljoen inclusief BTW, en een risicoreservering. In totaal is het projectbudget circa € 24 miljoen hoger dan in de A-fase was geraamd. Daarnaast is de leveringsomvang, zowel kwantitatief

¹ Ter vertrouwelijke inzage gelegd, alleen voor de leden, bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer

als kwalitatief, naar beneden bijgesteld. Deze verhoging is grotendeels veroorzaakt door de meerkosten voor de ontwerp en integratiefase en de eisen aan cyberveiligheid. Het projectbudget is ingepast in de begroting. Deze investering komt in de jaren 2020 tot en met 2027 ten laste van het investeringsbudget van Defensie. De geraamde investering van € 662,3 miljoen omvat het volgende:

- Het contract met BSH voor de MLU van de 122 CV90 voertuigen, prijspeil 2020, waaronder logistieke inrichting en technische ondersteuning van de instandhouding inbegrepen een initiële voorraad reservedelen. De Audit Dienst Rijk heeft aangegeven dat haar adviezen in voldoende mate zijn ingebracht in het onderhandelingsproces;
- De Project Definitie Studie;
- Kosten voor opleveren van nieuwe apparatuur en applicaties voor commandovoering die Defensie toelevert aan de leverancier voor installatie tijdens de MLU;
- Aanvullende Spike anti-tank raketten;
- Kosten voor faciliteiten voor het beproeven van de vier eerste CV90»s met MLU.

Exploitatie

Onder de geraamde exploitatie-uitgaven vallen de personele exploitatie, de materiële exploitatie zoals brandstof, munitie en alle onderhouds- en herstelwerkzaamheden inclusief de reservedelen met uitzondering van de initiële voorraad reservedelen. De exploitatiekosten zijn aan de hand van een analyse van de levensduurkosten vastgesteld waarbij gebruik is gemaakt van gegevens van de leverancier en van beschikbare ervaringsgetallen van het onderhoud aan de huidige CV90. Uit die analyse is duidelijk geworden dat de verwachte exploitatiekosten toenemen ten opzichte van de huidige situatie, maar passen binnen hetgeen in de A-fase was geraamd en begroot. Nadere informatie over de risicoreservering en de exploitatiekosten is opgenomen in de vertrouwelijke bijlage aangezien deze een rol spelen in nog te voeren onderhandelingen met de leverancier.

Vooruitblik

Na het ondertekenen van het contract start de engineering en MLU van vier testvoertuigen, waarna de eerste serieproductie-voertuigen in 2024 kunnen worden geleverd. Defensie ontvangt de laatste voertuigen in 2026. Met dit voertuig zal Defensie over een voertuigconcept beschikken dat de komende jaren technisch inzetbaar en operationeel relevant blijft waardoor de CV90 van grote meerwaarde blijft voor het landoptreden.

Ik wil het contract met de leverancier, BSH, zo spoedig mogelijk maar in elk geval in het eerste kwartaal van volgend jaar ondertekenen. Ik verzoek uw Kamer daarom deze D-brief te behandelen in het Wetgevingsoverleg Defensie van 23 november aanstaande.

De Staatssecretaris van Defensie,
B. Visser